

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ЛИСТ

06.02.2019 № 11210-09-5/3214

Державній фіскальній службі України

Міністерство фінансів України розглянуло листи Державної фіскальної служби України від 17.12.2018 р. № 3608/4/99-99-15-02-02-13, 28.12.2018 р. № 3751/4/99-99-15-02-02-13 стосовно питання можливості здійснення громадськими об'єднаннями підприємницької діяльності і включення таких об'єднань до Реєстру неприбуткових установ та організацій і повідомляє.

Порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань встановлюється Законом України від 22.03.2012 р. [№ 4572-VI](#) "Про громадські об'єднання" (далі - Закон № 4572).

[Статтею 1](#) Закону № 4572 визначено, що громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання може здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи або без такого статусу. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

Громадські об'єднання утворюються і діють відповідно до принципів, визначених [статтею 3](#) Закону № 4572, один з яких полягає у відсутності майнового інтересу їх членів (учасників) щодо права на частку майна громадського об'єднання та відповідальності за його зобов'язаннями. Доходи або майно (активи) громадського об'єднання не підлягають розподілу між його членами (учасниками) і не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого члена (учасника) громадського об'єднання, його посадових осіб (крім оплати їх праці та відрахувань на соціальні заходи).

[Статтею 11](#) Закону № 4572 визначено відомості, які має містити статут громадського об'єднання, зокрема, відомості про мету (цілі) та напрями діяльності такого об'єднання.

Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи має право здійснювати підприємницьку діяльність безпосередньо, якщо це передбачено статутом громадського об'єднання, або через створені в порядку, передбаченому законом, юридичні особи (товариства, підприємства), якщо така діяльність відповідає меті (цілям) громадського об'єднання та сприяє її досягненню. Відомості про здійснення підприємницької діяльності громадським об'єднанням включаються до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань ([пункт 2](#) статті 21 Закону № 4572).

Зазначене узгоджується з положеннями [статті 86](#) Цивільного кодексу України, якою визначено, що непідприємницькі товариства (кооперативи, крім виробничих, об'єднання громадян тощо) та установи можуть поряд зі своєю основною діяльністю здійснювати

підприємницьку діяльність, якщо інше не встановлено законом і якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню.

Громадські об'єднання зі статусом юридичної особи, створені ним юридичні особи (товариства, підприємства) зобов'язані вести бухгалтерський облік, фінансову та статистичну звітність, бути зареєстрованими в органах доходів і зборів та сплачувати до бюджету обов'язкові платежі відповідно до закону ([пункт 3](#) статті 23 Закону № 4572).

До того ж, громадське об'єднання зі статусом юридичної особи для виконання своєї статутної мети (цілей) має право володіти, користуватися і розпоряджатися коштами та іншим майном, яке відповідно до закону передане такому громадському об'єднанню його членами (учасниками) або державою, набуте як членські внески, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, набуте в результаті підприємницької діяльності такого об'єднання, підприємницької діяльності створених ним юридичних осіб (товариств, підприємств), а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом ([стаття 24](#) Закону № 4572).

Водночас відповідно до [підпункту 133.4.6](#) пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України (далі - Кодекс) до неприбуткових організацій можуть бути віднесені, зокрема, громадські об'єднання, які одночасно відповідають вимогам, встановленим пунктом 133.4 статті 133 Кодексу, а саме:

утворені та зареєстровані в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи яких (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні [Цивільного кодексу України](#)), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених [підпунктом 133.4.2](#) пункту 133.4 статті 133 Кодексу;

установчі документи яких (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення);

внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

До того ж, [підпунктом 133.4.2](#) пункту 133.4 статті 133 Кодексу визначено, що доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

[Підпунктами 133.4.3 і 133.4.4](#) пункту 133.4 статті 133 Кодексу передбачено заходи, що здійснюються неприбутковою організацією або контролюючим органом у випадку використання неприбутковою організацією доходів (прибутків) для цілей інших, ніж передбачені [підпунктом 133.4.2](#) цього пункту Кодексу. Зокрема, встановлення контролюючим органом факту використання неприбутковою організацією доходів (прибутків) для цілей інших, ніж передбачені [підпунктом 133.4.2](#) пункту 133.4 статті 133 Кодексу, є підставою для виключення такої організації з Реєстру неприбуткових установ та організацій і нарахування податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств, штрафних санкцій і пені відповідно до норм Кодексу.

Таким чином, положення [Кодексу](#) не обмежують можливість здійснення громадськими об'єднаннями, які є неприбутковими організаціями для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств, підприємницької діяльності для досягнення мети, заради якої вони були створені, а саме виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Результати підприємницької діяльності громадські об'єднання відображають у [Звіті про використання доходів \(прибутків\) неприбуткової організації](#), форма якого затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.06.2016 р. № 553, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.07.2016 р. за № 932/29062, та відповідно до [пункту 46.2](#) статті 46 Кодексу подають його разом із фінансовою звітністю контролюючому органу за місцем реєстрації громадського об'єднання як платника податків.

Міністр

О. Маркарова